

Referanser:

Arkivsak: 25/00196-1

Nikea-jubileum 2025

Sammendrag

2025 markerer 1700 år siden det første konsilet i Nikea, og det vil markeres flere ganger gjennom året. Denne saken har som formål å orientere biskopene om hva som er planlagt samtidig som biskopene gis mulighet til å samtale om hvordan de ser for seg å markere jubileet i sine sammenhenger.

Forslag til vedtak

Bispemøtet har samtalt om Nikea-jubileet

Saksorientering

Bakgrunn

I 2025 er det 1700 år siden det første konsilet i Nikea fant sted. Dette skal markeres på flere måter i Norge og internasjonalt.

Felles kristen trosbekjennelse

Konsilet i Nikea i 325 er særlig kjent for de kristologiske diskusjonene (særlig arianerstriden), og en kom langt i en felles forståelse av Kristi to naturer, og av forholdet mellom Gud Sønn og Gud Fader. Nikea-møtet la grunnlaget for den første felles kristne trosbekjennelsen, den nikensk-konstantinopoliske bekjennelsen, som ble endret noe på konsilet i Konstantinopel i 381. Den nikenske trosbekjennelsen er den bredest brukte bekjennelsen i kristne kirker. *Filioque-striden* som oppstod flere hundre år senere handler om forståelsen av leddet i bekjennelsen som nevner at Den hellige ånd «utgår fra Faderen (og Sønnen)». I den

vestkirkelige tradisjonen ble det flere steder vanlig å legge til «...og Sønnen», mens i østkirkelig tradisjon holdt man på det opprinnelige leddet uten «og Sønnen». Denne uenigheten ble brukt som en av flere grunner for skillet mellom østkirken og vestkirken i 1054.

30.juli 2024 kom felleskommisjonen til Det lutherske verdensforbund og Den ortodokse kirke med en felles uttalelse om Filioque-striden: [Lutheran-Orthodox Common Statement on the Filioque | The Lutheran World Federation](#). Uttalelsen anbefaler å imøtekomme det ortodokse kravet om å være tro mot den opprinnelige teksten. Imidlertid har dette forårsaket debatt, bl.a. i Norge, for eksempel i Vårt Land: [Lutherske kirker går inn i 1500 år gammel debatt om formuleringen «filioque» – anbefaler endring i trosbekjennelse – Vårt Land](#). Mellomkirkelig råd og Teologisk nemnd har hatt saken opp til orientering. Imidlertid ses Kirkemøtets vedtak fra 1987 som et aktuelt vedtak som åpner for bruk av begge formene av den nikenske trosbekjennelsen.

Felles påske

Nikeamøtet ble også enige om å tilstrebe en felles påskefeiring. I utgangspunktet rettet uenigheten seg mot eksaktheten i den jødiske kalender. Konsilet endte med å fristille påskekalenderen fra den jødiske kalenderen. Likevel har praksisen for å regne ut kristen påske variert, slik at vestlige kirker og ortodokse kirker feirer påske på forskjellige tidspunkt. I 2025 faller påsken på samme tidspunkt, noe som gir muligheter for felles økumeniske bønner i påsketider.

Norges Kristne Råd

Med bakgrunn i jubileet for den nikenske trosbekjennelsen, samt at vestlig og ortodoks påske faller på samme tidspunkt i 2025, har Norges Kristne Råd planlagt flere markeringer i jubileumsåret 2025, med tittelen «Vi tror». Den første store anledningen til å feire jubileet er allerede under den internasjonale Bønneuken for kristen enhet, 18. – 25. januar, 2025. Materiellet til årets bønneuke utarbeides årlig av Kirkenes verdensråd og Den katolske kirke. I år gir materialet bakgrunnsstoff om konsilet i Nikea, og vektlegger særlig bruken av den nikenske trosbekjennelsen. Her finnes bønner og liturgiske ressurser til bruk i kirkene og i økumeniske fellessamlinger. Materiellet er oversatt til norsk og finnes på Norges Kristne Råds nettsider: [Aktuelt materiale | Norges Kristne Råd](#)

Pinsefestival

Norges Kristne Råd feirer jubileet på flere måter i 2025. Nikeajubileet skal særlig markeres på NKR's generalforsamling 26. -27. mars 2025. Det er ikke lagt særskilte nasjonale planer for påsken, men det planlegges flere økumeniske gudstjenester i løpet av året. NKR arrangerer også i år en pinsefestival, som på grunn av påskekalenderen gir grunnlag for bred økumenisk deltakelse. Les mer her: ["Vi tror" - Jubileumsåret 2025 | Norges Kristne Råd](#)

Fagdag om Nikea

Den norske kirke ved Mellomkirkelig råd samarbeider med Norges Kristne Råd og Menighetsfakultetet om en felles fagdag om Nikea, torsdag 5. juni 2025, på MF. Fagdagen er en åpen fagdag (med påmelding), og består av flere deler. En bred kirkehistorisk innledning vil gi et overblikk over utviklingen fra Nikea 325 til skismaet i 1054. Samtidig legges utviklingen fra Nikea 325 til Konstantinopel i 381 frem. Det blir også en innledning fra Kirkenes verdensråds Faith and order-kommisjon (troskommisjonen). Videre blir det en økumenisk panelsamtale om treenigheten, spiritualitet og filioque-spørsmålet. Mot slutten av dagen blir det en økumenisk samtale om bekjennelsens plass i våre ulike kirker. Hensikten med fagdagen er ikke først og fremst å debattere de teologiske forskjellene, men å belyse mangfoldet og rikdommen i kristen tradisjon og tro.

Faith and order

Troskommisjonen i Kirkenes verdensråd (Faith and Order) avholder den 6. store, verdenskonferanse om tro i Egypt fra 24. – 28. oktober 2025. Den første konferansen ble avholdt i 1927, så dette er historisk. Konferansen blir verdensvid, men er begrenset i størrelse på grunn av økonomi. Stephanie Dietrich, professor ved VID, er leder i Kirkenes

verdensråds troskommisjon (som den aller første fra Den norske kirke). I tillegg til henne kan Den norske kirke nominere opp til to deltakere. Oppnevningen skjer på MKR/AUs møte 20. januar 2025.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Skriv inn teksten her